

Opsporing en aanhouding verzocht

In de beide vorige nummers van „Rat en Muis” hebben wij de aandacht gericht op de muskus(bisam-)rat en de beverrat (nutria). In dit artikel willen wij als résumé nog eens de overeenkomsten en in 't bijzonder de verschillen tussen beide diersoorten belichten. Maar al te vaak worden beide knaagdiersoorten, die bij ons spaarzaam in de vrije natuur voorkomen, met elkaar verward. Slechte eigenschappen van de bisam worden gemakshalve ook de nutria in de schoenen geschoven.

Telkens weer blijkt dat ook onze pers met het probleem geen raad weet, getuige dit willekeurige voorbeeld uit „De Volkskrant” van 4 januari j.l.:

RAT VAN ZEVEN POND

VENLO, 4 jan. — De schrik van zijn leven kreeg dinsdagmorgen in de eerste ochtendschemering een krantenbezorger op de Baarloseweg in Venlo-Blerick. Toen de man zijn fiets tegen een huis wilde zetten, hoorde hij een vreemd krijsend geluid en zag hij een groot beest op zich af komen. Met behulp van een passerende postbode werd het beest, dat een enorme bisamrat bleek te zijn, in een portiek gedreven waar een dierenhandelaar uit Blerick het ondiep gevangen heeft. De rat die ruim tachtig centimeter mat en een gewicht had van zeven pond, is naar het politiebureau in Venlo overgebracht.

De grote dagbladen en ook de plaatselijke pers van N.-Brabant en Limburg hebben gelijktijdig soortgelijke artikeltjes gepubliceerd.

Een muskusrat van 7 pond bestaat echter niet; het in ons persbericht vermelde dier is kennelijk een beverrat geweest.

Enkele dagbladen hebben het bericht later gecorrigeerd en deelden mee dat het hier geen muskusrat doch een nutria betrof. Maar tegelijkertijd werd de nutria beschreven als een gevaarlijke vernielers van onze dijken. Daarvan is tot nu toe noch in Nederland noch elders in Europa ooit iets gebleken en we verwachten ook niet dat de nutria ooit een gevaar voor onze dijken zal gaan worden.

Punten van overeenkomst

Toch is het niet zo heel verwonderlijk dat de pers beide dieren met elkaar verward, want ze hebben veel gemeen.

In ons land is zowel de nutria als de muskusrat een zeldzame verschijning en goede lectuur hierover in onze taal is schaars.

Beide soorten zijn oeverbewoners, die zich het liefst ophouden aan stilstaand water zoals dode rivierarmen, poelen en meertjes en in moerassen.

Ook het dagelijks menu verschilt weinig. Beide dieren zijn hoofdzakelijk vegetariërs die zich voeden met het onderste gedeelte van waterplanten en de begroeiing van de oevers van hun woongebied.

Ook de woningen van bisam en nutria zijn in principe gelijksoortig van bouw. De ingangen naar de nestkammen en dagverblijven in de oeverwand, liggen onder water. Dit zijn een paar belangrijke punten van overeenkomst die verwarring heel begrijpelijk maken.

Verschillen

Toch is er ook een aantal verschilpunten te noemen, die ons in staat stellen om in één oogopslag te zien met welk dier we te maken hebben.
Duidelijkheidshalve plaatsen wij deze verschillen hieronder puntsgewijs naast elkaar.

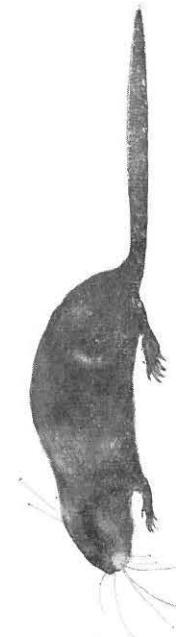
Beverrat (nutria)

1. Max. gewicht tot ruim 10 kg.
2. Opvallende, grote en fel oranje gekleurde snijtanden.
3. Ruige en borstelige pels, aan de rugzijde grijsgrauw van kleur.
4. Staart rond als bij de bruine rat (rolrond).
5. Duidelijke zwemvliezen tussen de tenen van de achterpoten.
6. Oren duidelijk zichtbaar.
7. Hopen en gangen groot, ongeveer als vossen- of dassenhopen.
8. Gangen enkelvoudig, niet vertakt.
9. Trage zwemmer, meer boven dan onder water zwemmend.

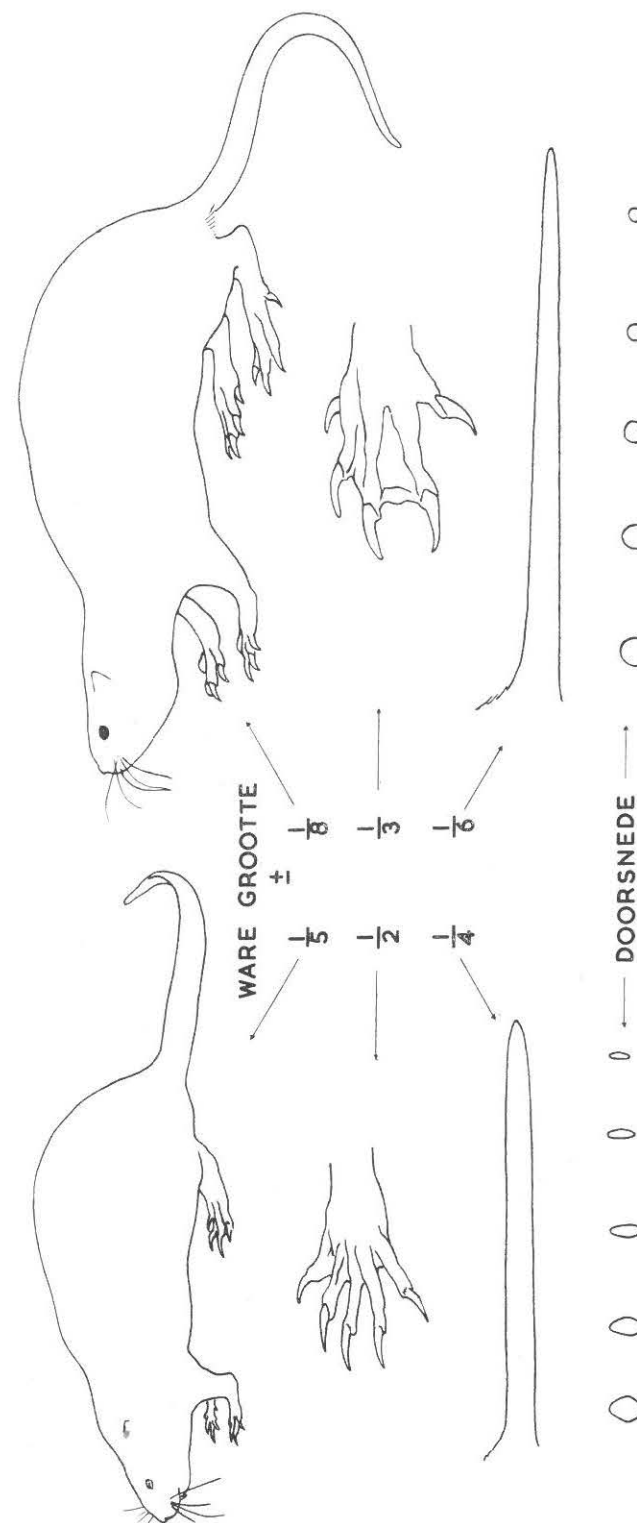
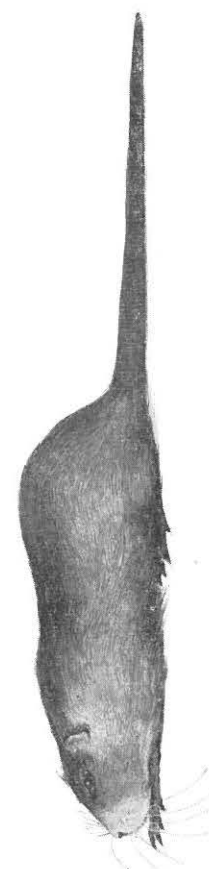
Muskusrat (bisam)

1. Max. gewicht tot ruim 1½ kg.
2. Snijtanden klein, weinig opvallend en geel gekleurd.
3. Zijdeachtig-zachte pels, aan de rugzijde roodbruin tot donkerbruin (bij zwart af) van kleur.
4. Staart vertikaal afgeplat als van een paling.
5. Kleine en onopvallende zwemvliezen tussen de tenen van de achterpoten.
6. Oren weinig opvallend, in de vacht verborgen.
7. Hopen zo groot als konijnenpijpen.
8. Zeer vertakt gangensysteem met meerdere toegangshopen.
9. Snelle zwemmer, die zelden boven water zichtbaar is; valt daardoor veel minder op dan de nutria.

Muskusrat

Beverrat

Wie belaagt onze dijken?

Is de nutria, die plumpe en trage Zuid-Amerikaan, nu zo gevaarlijk voor onze dijken? Wij geloven niet dat dit het geval is.

Als proef werden in Duitsland zelfs beverratten uitgezet om de plantengroei in grachten en sloten in toom te houden. Dit is o.a. gebeurd in de kleine Duitse stad Anholt, ter hoogte van onze Achterhoek. Regelmatig worden dan ook nutria's gemeld op en langs de Oude IJssel van Doesburg tot de Duitse grens, die afkomstig zijn van de stad Anholt. De beverrat is van origine een bewoner van het zuidelijk halfmond, die zijn jongen werpt in een periode dat het daar zomer is en dus bij ons winter.

Het gevolg van deze voortplanting in het ongunstige jaargetijde is dan ook dat zeer veel jonge dieren in de winter sterven. In ons land verloopt de vermeerdering dus maar zeer traag en ze bereikt haar maximum alleen in winters met weinig vorst. We hebben enige winters met weinig of geen vorst gehad; daarom komen er de laatste tijd, vooral langs de Roer in Limburg, nogal wat nutria's voor, die zich van daaruit ook verspreid hebben langs de Maas waar wij ze op de dode rivierarmen kunnen aantreffen van Venlo tot Beegden. Al deze dieren zijn afkomstig van nutria-farms langs de Roer in Duitsland.

Na een strenge winter is ons land echter nog maar enkele beverratten rijk, die de winterslachting door mens en natuur overleefd hebben. Het is dan ook een klein kunstje om tijdens strenge vorst de gehele Nederlandse nutria-populatie uit te roeien. De op het ijs hulpeloze dieren zijn dan gemakkelijk met de hand te vangen.

Het is echter niet onmogelijk dat de beverratten zich op den duur weten aan te passen aan de Nederlandse omstandigheden. Daarom blijven wij ze waakzaam in het oog houden.

Deze winter ontdekten we nl. iets nieuws omtrent de nutria. Gedwongen door het hoge water bouwden ze takkennesten, ongeveer zoals een kraaiennest, in elzenstruiken die in of langs de waterkant groeiden.

Tot op 1½ meter boven de waterspiegel troffen we dergelijke nesten met slapende bewoners aan.

Of dit nu een aanpassing is aan de hoge waterstanden in dit jaar of dat de beverratten dit ook doen in Zuid-Amerika, is ons niet bekend.

Wel is ons dit jaar duidelijk geworden dat ze uitstekend kunnen klauteren, terwijl ons ook gebleken is dat de dieren een hekel hebben aan het zwemmen in water dat bedekt is met een dun laagje ijs.

De ware schuldige

Opsporing en aanhouding wordt verzocht van de muskusrat of bisamrat. Dat is de ware schuldige en de grote belager van onze waterkeringen.

Deze immigrant uit Noord-Amerika is wel wat anders gewend dan onze kwakkel-winters. Reeds vroeg in de herfst diept hij zijn looppaden in de modderbodem uit om bij zware en langdurige vorst rustig onder het ijs voort te leven.

Zijn verborgen levenswijze maakt dat hij veel moeilijker te ontdekken en te bestrijden is. Zijn jongen werpt hij in het late voorjaar en in de zomer en zijn vermeerderingsmogelijkheden van 15—20 jongen per jaar, dwingen respect af.

Na het lezen van deze uiteenzetting zal het U duidelijk zijn waarom voor gevangen muskusratten een premie van f 5.— wordt betaald en voor de nutria niet. De muskusrat is de ware dader en betekent een groot gevaar voor onze dijken .

De beverrat is in ons land maar een arme sukkelaar.

K.